

Apèndix II: Algunes consideracions sobre el Parc Natural Submarí de les illes Medes

Josep Maria Gili*

1. Legislació necessària i àmbit jurídic

La legislació vigent sobre parcs naturals no s'adapta en gairebé res a un possible parc natural submarí; ultra això, molts dels aspectes han d'ésser-ne encara discutits i aprovats en corts. Però degut al deteriorament continuat dels fons de les illes Medes per part d'embarcacions i cabussadors, és imprescindible que, quan abans millor, les illes es puguin acollir a la legislació vigent, en espera de l'elaboració d'uns estatuts específics.

Aquests estatuts haurien d'ésser elaborats per una comissió que a tal efecte designés l'autoritat competent (Generalitat de Catalunya, Ministeri de l'Interior, Subsecretaria de la Marina Mercant, etc.), i hauria d'estar formada per persones d'origen i coneixements molt diversos: advocats, científics, economistes, etc.; representants de les poblacions de la zona (hotellers, escoles i centres d'escafandrisme, pescadors, etc.) i d'entitats locals i comarcals, tant culturals com turístiques.

Ultra la redacció dels estatuts, aquesta comissió decidiria la composició i les atribucions de l'òrgan rector del Parc Natural, el Patronat, que com a tal funcionaria; en determinaria els representants en la Junta General del Patronat, que hauria de tenir un president, un secretari, un tresorer i uns vocals; entre aquests hauria d'haver-hi representants d'entitats locals i oficials, a més dels presidents de les comissions encarregades del manteniment del Parc.

Una qüestió d'importància vital és la potestat que, a l'empara de la llei, haurien de tenir la Junta i el Patronat, amb competències d'avertiment, de restricció i de poder per a fer complir la llei. Tot això dependria dels cossos oficials creats a l'efecte; el cos de guardians, per exemple (que podria ésser

* Departament d'Ecologia. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona.

el mateix que el de guies, o paral·lel), amb missió preventiva i de vigilància permanent.

És imprescindible la dotació econòmica del Patronat, tant en allò que es refereix a material i serveis necessaris com a pressupostos per a personal i manteniment dels locals i les instal·lacions.

2. Organització i funcionament bàsics del Patronat i del Parc Natural

El Parc Natural estaria doncs regit per uns estatuts propis i es trobaria sota la direcció i la vigilància de la Junta directiva del Patronat. Aquesta delegaria part de les seves funcions a les diferents comissions encarregades de la vigilància permanent, les relacions públiques, la informació, la tresoreria (una gran part de les necessitats econòmiques del Parc haurien d'ésser satisfetes en base a quotes i taxes), la investigació, el manteniment, l'educació, etc.

El Parc Natural de les illes Medes seria dividit en tres zones: una totalment vedada, una segona dedicada únicament a activitats de recerca, i una tercera (potser la més gran) amb caràcter de zona oberta, és a dir, on les visites serien permeses i on es restringirien els serveis (retolació, etc.) i el manteniment. Per a visitar el Parc seria necessari tramitar els permisos a la Junta del Patronat, i la persona o grup visitant hauria d'ésser-hi acompanyat o dirigit per un guia, que podria ésser opcional, bé que seria obligatòria una visita a les barques dels cabussadors abans i després de les immersions.

El nombre d'escafandristes per dia i per zona seria limitat (entre 50 i 100 a l'època àlgida del turisme, a l'estiu). Per traslladar-los al lloc de la immersió hom podria aprofitar les embarcacions que a l'efecte ja existeixen, minimitzant així les despeses econòmiques que comportaria la creació del Parc i donant opció als barquers actuals a seguir en llurs tasques; el mateix val per als centres de càrrega d'escafandres, escoles d'immersió, etc.

Es fa totalment imprescindible la prohibició de tot tipus de pesca en la zona del Parc, zona que podria ésser, com a mínim, d'una milla al voltant de les illes; no cal dir que el coral·leig, la recol·lecció d'organismes, etc., hi serien així mateix prohibits; aquesta limitació no afectaria tant o en la mateixa mesura la zona de recerca, sempre i quan les persones que recol·lectessin en poguessin acreditar adientment la finalitat científica. Així mateix, hom restringiria la presència de tot tipus d'embarcacions esportives en la zona, essent necessari en qualsevol cas sol·licitar prèviament permís a la Junta del Patronat; seria adient habilitar-hi punts d'amarratge i d'ancoratge que impedissin el malmetement dels fons.

Donat el trasbals de tipus econòmic que la creació d'un Parc Natural (submarí i terrestre) pot produir, caldria donar prioritat a les persones de

l'Estartit i zones veïnes perquè puguin portar a terme les diferents funcions i competències socials dins i fora el Parc.

A part de les competències de manteniment i vigilància del Parc, el Patronat estaria encarregat de tota una sèrie de funcions socials dirigides tant a una activitat de difusió i de conscienciació del Parc a nivell local, nacional i internacional, com a activitats docents de divulgació de biologia i geologia marines: conferències, exposicions, curssets, edició de fullets, guies, etc.

3. Creació d'un centre de recerca

La presència i el funcionament d'un Parc Natural submarí (i terrestre, en el seu cas), porta quasi necessàriament a la creació d'una estació de vigilància i d'estudi. Un Parc Natural submarí seria un bon motiu per a la creació d'una estació de biologia marina en les costes catalanes, que primer podria ésser modesta (a manera de laboratori costaner) i més tard podria créixer, d'acord amb les seves necessitats, fins a convertir-se en un centre d'oceanografia biològica de Catalunya, és a dir, un centre de recerca i divulgació de la biologia marina i de totes les coses de la mar.

4. Algunes consideracions socials i econòmiques

Ja hem esmentat de quina manera les persones de l'Estartit podrien integrar-se en el funcionament del Parc Natural. Cal dir ara que la creació del parc submarí a les illes Medes modificaria només en part el règim turístic de l'Estartit. Una gran part del turisme de temporada no hi ve a cabussar-se, i, a aquest, no li suposaria cap problema el nou *status* de les illes. Els visitants a la part emergida de les illes són sempre pocs, i podrien acollir-se a les normes i pautes establertes pel parc terrestre d'aquestes. Els propietaris d'embarcacions de lleure es veurien afectats només en no poder ancorar o navegar per la zona del Parc, però aquesta no inclou la zona de la costa més propera a l'Estartit. La immersió amb escafandre autònom es veuria restringida (pel límit fixat prèviament) a la zona del Parc, però no a la zona de la costa més propera. És de suposar que, com ha passat en altres parcs d'arreu del món, amb el temps es guanyaria en qualitat, donat que la cabussada restringida, i dins les característiques d'un parc natural, atreuria l'interès d'un altre tipus de cabussadors, amb inquietuds diferents i, d'acord amb això, amb un nivell cultural i econòmic superior.